

УДК 811.161.2'373.23-053.5

КОРЕЛЯЦІЯ *МОВА* – *ВІК*: НОВІ АСПЕКТИ ОПИСУ НА МАТЕРІАЛІ НЕОФІЦІЙНОГО ІМЕННИКА ШКОЛЯРА

Адріана Чучвара

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, Україна
adriana.chuchvara@gmail.com*

Висловлено припущення, що на мотиваційне групування прізвиськ впливає вік респондента, який описує неофіційне найменування в питальнику. Матеріал для дослідження зібрано шляхом письмового опитування учнів десяти районів загальноосвітніх навчальних закладів Львівської області. Проаналізовано анкети школярів 14 (1996 р. н.), 15 (1995 р. н.), 16 (1994 р. н.), 17 (1993 р. н.) років. На матеріалі неофіційного іменника чотирьох вікових категорій респондентів розкрито мотиваційні особливості зібраних антропонімів, виділено мотиваційні групи, підгрупи та ряди прізвиськових назв.

Ключові слова: прізвисько, мотив номінації, мотиваційна група, школяр.

Соціолінгвістична характеристика неофіційного іменника школяра вимагає опису корелятивної взаємодії «мова і вік школяра», «мова і стать школяра», «мова і сім'я школяра». Мета статті – розглянути роль вікового чинника і мотивацію виникнення прізвиськ, завдання – проаналізувати відповіді школярів 14 (1996 р. н.), 15 (1995 р. н.), 16 (1994 р. н.), 17 (1993 р. н.) років щодо мотивації прізвиськ, а також з'ясувати, наскільки вік респондента, який розкриває мотивацію прізвиська, релевантний для обґрунтування корелятивного зв'язку «прізвисько» – «вік школяра».

Мотиви появи назв, закономірності, які лежать в основі номінативних процесів уже розглядали у своїх працях В. Чабаненко, М. Наливайко, В. Тихоша, О. Антонюк, Г. Сенік, Н. Шульська та інші, беручи до уваги ілюстративний матеріал з різних територій України (Нижньої Наддніпряни, Верхньої Наддніпряни, Херсонщини, Донеччини, Одещини, Західного Полісся). Однак віковий чинник та його вплив на мотиваційне групування неофіційних назв школяра ще не був самостійним об'єктом аналізу.

Вік – це конкретний, відносно обмежений у часі ступінь фізичного, психічного, соціального розвитку індивіда [1: 29], який впливає на процес оволодіння мовою, розвиток навичок мовлення [2: 79]; різні стадії життя диференціюють антропонімоформули номінації та ідентифікації особи в колективі [3: 38–44]. Ця соціальна категорія розрізняє і прізвиська, вживані у середовищі дітей, молоді, мовлян середнього та старшого віку [4: 10–11].

Новизна дослідження полягає в тому, що в науковий обіг вводиться недосліджений раніше онімний матеріал – прізвиська школярів Львівщини (зібрані шляхом письмового анкетування у 2010 р.). Серед респондентів виокремлюємо учнів віком 14 (1996 р. н.), 15 (1995 р. н.), 16 (1994 р. н.) та 17 років (1993 р. н.). Висловлюємо припущення про те, що вік може впливати на вибір мотиваційної ознаки прізвиськової назви, оскільки респонденти 10–11–14–15 років – це підлітки, а школярі 16–17–25 років – представники юнацького віку [5: 152–200].

Школярі 14 років (1996 р. н.) про мотивацію прізвиць

Мотиваційна класифікація прізвиць виявляє причини появи назв. Проблема визначення мотиву номінації пов'язана з тим, що власні назви існують в ментальному лексиконі у вигляді концептів, які не зазнають повної вербалізації в актах комунікації, усних чи писемних текстах [6: 24–26]. І якщо об'єктивне, загальне виходить у комунікацію, то суб'єктивне, індивідуальне – ні [7: 23]. Однак неофіційні найменування мають мотивацію, яку в більшості випадків можна «прочитати». Прізвиська є не тільки ідентифікаційними знаками людини, що вирізняють її з кола інших, а й такими, що компресують у собі мотиваційний текст, який передуює появі неофіційного найменування, тобто можуть бути пояснені, інтерпретовані в процесі мовлення у вигляді розгорнутого тексту [8: 1]. Розкриття ж мотивів номінації повинно спиратись не на інтуїцію дослідника, а на пояснення самих людей щодо виникнення і значення кожного окремого прізвища [9: 181].

Аналізуючи мотиваційні тексти, вписані у питальники респондентами, використовуємо досвід класифікації народно-побутових найменувань осіб [10: 2–6]. Беручи до уваги виходження індивідуальної мотиваційної ознаки, розподіляємо неофіційні найменування (за ієрархічною структурою) в мотиваційні групи, підгрупи та ряди назв. Незважаючи на неофіційність, необов'язковість та факультативність, інформативна та змістова насиченість прізвищ дає змогу ідентифікувати індивідуальну ознаку прізвищ «характеристика волосся школяра». Прізвиська використовують і для характеристики в деякий спосіб укладеного, підстриженого чи пофарбованого волосся. Мотиваційні ряди назв ідентифікують колір (*Білий, Рижий, Чорна*), природні якості (*Кучерявий, Лисий, Патлата*), спосіб укладання волосся та зачіску (*Пудель, Іжак, Баняк*).

Мотиваційна підгрупа прізвищ «*риси обличчя школяра*». Її формують оніми, які вказують на форму та розмір обличчя (*Мавпа, Качур*), очей (*Китасць, Чайка*), носа (*Кривоноса, Шнобель*), зубів (*Бобер, Кріль*), вух (*Чебурашка, Клапан*) тощо.

Мотиваційна підгрупа прізвищ «*фізичні властивості школяра*» розкриває фізичну, життєву енергію денотата через такі мотиваційні ряди назв, як: сильний||сильна (*Амбал, Дракон, Порвенятко*), швидкий||швидка (*Патрон, Пулька, Пума*) тощо.

Запропоновані прізвиська розкривають погляди школярів на позитивні й негативні прикмети зовнішнього вигляду людини. Імовірно, перебудова організму в підлітковому віці підвищує увагу дітей до своєї зовнішності. Уявлення про неї стають найважливішими у самосвідомості підлітка, оскільки ознаки дорослості виявляються у зміні його тіла, визначають статус у товаристві ровесників [11: 155].

Мотиваційна група прізвищ «*внутрішні ознаки школяра*» (43,55% найменувань). Мотиваційний аналіз назв виявляє психоментальні ознаки, закладені в номінаціях, розкриває відомості про те, що знають, думають, мріють, чим захоплюються, а що засуджують школярі. Перехід від дитинства до юності, від незрілості до зрілості виявляється у фізичному, розумовому, моральному, соціальному та духовному розвитку особистості. У товаристві ровесників виробляється нова система критеріїв оцінювання поведінки та особистості людини, формуються нові морально-етичні вимоги, значущими для дитини стають цінності і погляди, які домінують у групі [11: 194–211]. До прикладу, запропоновані респондентами прізвиська розкривають інформацію про поведінку, звички (57,04%), розумові здібності (16,19%), характер (14,08%) та захоплення іменованого (10,56%).

Підліток намагається долучитися до життя і діяльності дорослих шляхом наслідування. Спершу він переймає те, що доступніше для нього, – зовнішній вигляд і манеру поведінки [11: 202]. Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*поведінка, звички школяра*» розкриває спосіб життя, дії, вчинки; уміння та навички, набуті через тренування. Мотиваційні ряди назв вказують на особливості мовлення (*Писклявка, Таліпало, Матюкун*), заняття спортом (*Снайпер, Куля, Заєць*), навчання (*Заучка, Зубрилка, Ботан*) тощо.

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*розумові здібності школяра*» розкриває інтелектуальні якості людини. Оскільки в підлітковому віці основним соціальним середовищем дитини є школа, а провідною діяльністю – навчання, результатом якого є засвоєння знань, оволодіння уміннями та навичками [1: 40–41], значна кількість прізвиськ потрапила до таких мотиваційних рядів назв, як розумний|розумна (*Філософ, Вікіпедія, Ходяча енциклопедія*) чи нерозумний|нерозумна (*Плуг, Баняк, Мило і мочалка*).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*характер школяра*» вказує на стійкі психічні властивості людини, її особисті риси, що виявляються в поведінці й діяльності. Запропоновані респондентами прізвиська розподіляємо в такі ряди назв: веселий|весела (*Гава, Клоун*), хороший|хороша (*Святий, Справедливе око*), нехороший|нехороша (*Курка, Слізняк*), хитрий|хитра (*Лис, Лисиця*) та ін.

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*захоплення школяра*» розкриває інтерес, потяг денотатів до чогось. Так, мотиваційні ряди назв вказують на бажання носіїв поїсти (*Канатка, Кеке*), подивитися фільми чи мультфільми (*Кармеліта, Мультик*), поспати (*Лунатик*), керувати іншими (*Начальник*) тощо.

Як ми переконалися, за даними неофіційного іменника, 14-річні школярі (1996 р. н.) частіше вписують у питальники прізвиська, які розкривають зовнішній вигляд денотатів. Про це свідчить 56,44% зафіксованих назв. Респонденти головно звертають увагу на зовнішній вигляд, фігуру, зріст, особливості волосся, риси обличчя та фізичні властивості іменованих осіб. Найменування ж, що розкривають внутрішні прикмети денотатів, становлять 43,55% імен. Мотиваційні підгрупи прізвиськ ідентифікують поведінку, звички, інтелектуальні якості, характер та захоплення носіїв.

Школярі 15 років (1995 р. н.) про мотивацію прізвиськ

Мотиваційна група прізвиськ «*зовнішні ознаки школяра*» (48,63% назв) розкриває зовнішній вигляд школяра загалом (29,77%), вказує на його зріст (21,34%), особливості тілобудови (18,53%), риси обличчя (12,35%), волосся (11,23%), фізичні властивості (6,74%).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*зовнішній вигляд школяра*» репрезентована рядами найменувань, що вказують на особливості одягу, аксесуари денотата (прізвиськом *Зірка* позначають людину, яка яскраво вдягається), схожість на когось, щось (прізвисько *Аза* позначає людину, яка схожа на циганку), колір шкіри (прізвиськом *Негер* позначають смуглявого школяра), зовнішню вроду (*Квазімодо, Пушкарьова*) тощо.

Наступна підгрупа онімів «*зріст школяра*» представлена опозиційними рядами назв: низький|низька (*Карлик, Коротун, Малюк, Мелкий*) та високий|висока (*Швабра, Шланг, Три метра, Довгий*).

У мотиваційній підгрупі прізвиськ «*особливості тілобудови школяра*» наявні інші ряди антропонімів: повний||повна (*Волейбольний м'ячик, Корабель, Титанік, Слон*) та худий||худа (*Скелет, Солома, Тичка, Дошка*).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*риси обличчя школяра*» розподілена між рядами назв, які вказують на колір, форму, розмір обличчя (*Буряк, Колобок, Боцман*), вух (*Клапай, Чебурашка, Шрек*), зубів (*Бобрик, Засць, Кріль*), очей (*Китаєць, Снайпер*) тощо.

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*характеристика волосся школяра*» розкриває інформацію про його колір (*Рижий, Сивий, Білобриса*), спосіб укладання, зачіску (*Газонокосарка, Грибочок, 220 Вольт*), природні якості (*Косичка, Кудрявий, Макаронна фабрика*) тощо.

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*фізичні властивості школяра*» виділяє того, хто сильний||сильна (*Баба грім, Верни гора, Вишибало*) та спритний||спиртна (*Шило, Гімнастка, Заєць*).

Мотиваційна група прізвиськ «*внутрішні ознаки школяра*» (51,36% найменувань). Підгрупи прізвиськ, як і в попередньому випадку, інформують про поведінку, звички (46,80%), характер (22,87%), захоплення, мрії (14,36%) та розумові здібності (14,36%) іменованого.

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*поведінка, звички школяра*» представлена рядами назв, які характеризують і поведінку загалом (*Тормоз, Шістьора, Філософ*), і звички денотата вчитися (*Професор, Ахламон, Ботанік*), вивчати щось (*Географ, Піфагор, Гагарін*), співати, слухати музику (*Пташка, Скрипка, Вера Брежнева*), розмовляти (*Балаболка, Бобоняра, Німець*), курити, вживати алкогольні напої (*Нарік, Курильник, Заруля*) тощо.

Прізвиська, зараховані до підгрупи назв «*характер школяра*», формують мотиваційні ряди на позначення того, хто веселий||весела (*Смайлик, Чудо, П'ятачок*), добрий||добра (*Малюк, Льолік*), тихий||тиха (*Ангелочок, Принцеса*), нехороший||нехороша (*Сопля, Фашист*) тощо.

Оніми ж зараховано до підгрупи найменувань «*захоплення, мрії школяра*», розподілено між рядами назв, що ідентифікують того, хто хоче керувати іншими (*Директор, Рулік*), спати (*Соний, Спляча Красуня*), рибалити (*Риба, Карась*), здобути професію (*Історик, Хірург*) тощо.

Прізвиська, що потрапили до підгрупи назв «*розумові здібності школяра*», ідентифікують того, хто розумний||розумна (*Мудрик, Мозок, Google*) чи нерозумний||нерозумна (*Баран, Лось, Ручнік*).

Матеріали анкет вказують на те, що школярі 15 років (1995 р. н.), на відміну від школярів 14 років (1996 р. н.), вписують більше прізвиськ, які розкривають внутрішні прикмети іменованих осіб. Спостерігаємо динаміку групування назв: увага від зовнішніх рис іменованого переходить до внутрішніх ознак, інформація про які розкрилась у процесі тривалої шкільної взаємодії. Про це переконує 51,36% назв, які інформують про поведінку, звички, характер, захоплення, розумові здібності денотатів, та 48,63% найменувань, які ідентифікують вроду, зріст, фігуру, риси обличчя носіїв тощо.

Школярі 16 років (1994 р. н.) про мотивацію прізвиськ

Мотиваційна група прізвиськ «*зовнішні ознаки школяра*» (45,84% онімів) вказує на зовнішній вигляд школяра, характеризує денотата за окремими деталями

одягу (28,85%), фігурою (20,13%), волоссям (20,13%), зростом (16,10%), рисами обличчя (8,72%) та фізичними властивостями (6,04%).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*зовнішній вигляд школяра*» маніфестована рядами назв, що характеризують денотата за особливостями одягу, аксесуарами (прізвисько *Бренд* вказує на того, хто модно вдягається), кольором шкіри (прізвисько *Чорний* позначає смуглявого носія), схожістю на когось, щось (*Узбек, Колобок*), зовнішньою вродою (*Кукла, Пуга*) тощо.

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*фігура школяра*» представлена опозиційними рядами назв, які ідентифікують того, хто повний|повна (*Жирний, Пухнастик, Кабан, Шафа купе*) чи худий|худя (*Циркуль, Цвях, Доска, Курка*).

Підгрупа прізвиськ «*характеристика волосся школяра*» через мотиваційні ряди назв вказує на колір (*Чорна, Рижа, Блондик*), природні якості (*Баранчик, Пудель, Чорнобелець*), спосіб укладання волосся та зачіску (*Елвіс, Зализаний, 220 V*).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*зріст школяра*» через мотиваційні ряди назв ідентифікує того, хто низький|низька (*Гном, Малиш, Метр, Мінік*) чи високий|висока (*Гулівер, Довгий, Штахета, Скеля*).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*риси обличчя школяра*» через мотиваційні ряди назв позначає форму та розмір очей (*Бінокль, Ока*), вух носія (*Вухань, Вуха*) тощо.

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*фізичні властивості школяра*» маніфестована рядами назв, які вказують та того, хто швидкий|швидка (*Живчик, Шумахер*), повільний|повільна (*Ведмідь, Слимаки*) та ін.

Мотиваційна група прізвиськ «*внутрішні прикмети школяра*» (54,15% імен) представлена підгрупами назв, що розкривають поведінку, звички (50,00%), характер (18,75%), розумові здібності (15,90%), захоплення та мрії школяра (15,34%).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «*поведінка, звички школяра*» вказує на мовлення (*Базарко, Меля, Криклива*), навчання (*Геній, Неук, Зубрило*), заняття спортом (*Боксер, Парашут*), уміння грати на музичних інструментах чи співати (*Баян, Соловейко*), ставлення до навколишніх (*Вареха, Злюка*) тощо.

Мотиваційні ряди підгрупи назв «*характер школяра*» позначають того, хто нехороший|нехороша (*Мажор, Холерик, Вискочка, Лох*) чи, навпаки, хороший|хороша (*Вуйко, Джокер, Джин, Живчик*).

Опозиційні ряди підгрупи онімів «*розумові здібності школяра*» – розумний|розумна (*Професор, Пророк, Мудрак, Пентіум*) чи нерозумний|нерозумна (*Незнайко, Тупак, Лось, Даун*) – розкривають інтелектуальні якості денотата.

Мотиваційні ряди підгрупи прізвиськ «*захоплення, мрії школяра*» інформують про бажання денотатів їсти, випивати алкогольні напої (*Сирник, Стакан*), керувати іншими (*Шеф, BOSS*) тощо.

Як і в попередньому випадку, школярі 16 років (1994 р. н.) частіше звертають увагу на внутрішній світ іменованих осіб. Про це переконує 54,15% прізвиськ, які розкривають уміння, навички, стійкі психічні властивості, інтелектуальні якості й уподобання денотатів. Відповідно, 45,84% назв, які увиразнюють зовнішній вигляд денотатів, їхню фігуру, спосіб укладання волосся, зріст, риси обличчя та фізичні властивості.

Школярі 17 років (1993 р. н.) про мотивацію прізвиськ

Мотиваційна група назв «зовнішні ознаки школяра» (47,89% прізвиськ).
Проаналізовано та виділено ряди онімів, що розкривають зовнішній вигляд денотатів

(27,47%), особливості їхньої тілобудови (21,97%), зросту (19,78%), волосся (14,28%), обличчя (10,98%), фізичних властивостей (5,49%).

Мотиваційна підгрупа прізвиськ «зовнішній вигляд школяра» через мотиваційні ряди назв розкриває інформацію про вподобання школярів в одязі, захоплення аксесуарами (іменем *Фраєр* вказують на хлопця, який одягає червону сорочку), схожість на когось (прізвиськом *Президент* вказують на зовнішню схожість між денотатом та президентом), колір шкіри (неофіційне ім'я *Гайтана* вживають для номінації смуглявого носія) тощо.

Мотиваційні ряди підгрупи назв «особливості тілобудови школяра» маркують повних (*Слон, Я не їм*) та худих (*Сухарик, Відбивна*) денотатів.

Мотиваційні ряди підгрупи прізвиськ «зріст школяра» виділяють високих (*Хмарочос, Дишель*) та низьких (*Капітошка, Мала*) носіїв.

Мотиваційні ряди підгрупи найменувань «характеристика волосся» розкривають інформацію про колір (*Білий, Чорна*), природні властивості (*Кучерява С'ю, Пудель*), спосіб укладання волосся, зачіску (*Лизунчик, Опеньок*) тощо.

Мотиваційні ряди підгрупи назв «риси обличчя школяра» інформують про розмір та форму вух (*Клаповухий, Локатор*), зубів (*Бобер, Кріль*), губів (*Варгатий*), носа (*Калібриха*) та ін.

Підгрупа онімів «фізичні властивості школяра» (5,49%) ідентифікує спритних школярів (*Метеорит, Батарейка*).

Мотиваційна група найменувань «внутрішні прикмети школяра» (52,1% прізвиськ) репрезентована підгрупами назв, які розкривають поведінку, звички (54,54%), характер (18,18%), захоплення (15,15%) та розумові здібності денотата (12,12%).

Ряди прізвиськ, запропоновані респондентами, у такій підгрупі назв, як «поведінка, звички школяра» вказують на особливості мовлення (*Говорун, Попугай, Логопед*), навчання (*Трикутник, Художник, Студент*), вміння керувати іншими (*Бос, Вахтанг, Дерік*), вміння працювати (*Бджілка, Механік, Мурзя*), займатися спортом (*Спорцмен, Бехам, Здравко*), їсти (*Пончик, Пуричка*) тощо.

Прізвиська, що вказують на «характер школяра», розподілені між двома рядами найменувань: нехороший||нехороша (*Бульдог, Кобра, Лис*) – хороший||хороша (*Мишка, Чижик, Йожик*).

Мотиваційні ряди підгрупи онімів «захоплення, мрії школяра» розкривають вподобання носіїв у їжі (*Пиріг, Пиво*), бажання здобути професію (*Док, Прокурор*), керувати іншими (*Начальник*) та ін.

Мотиваційні ряди підгрупи найменувань «розумові здібності школяра» ідентифікують розумних (*Комп'ютер, Філософ*) та нерозумних (*Віслок, Тупица*) носіїв.

Аналізовані прізвиська, засвідчені в питальниках респондентів 17 років (1993 р. н.), переконують про незначні відмінні тенденції, за кількісним співвідношенням, між назвами, що розкривають зовнішні та внутрішні ознаки школярів. Так, 47,89% прізвиськ вказує на зовнішній вигляд денотатів, а 52,1% назв розкриває поведінку, звички, характер, захоплення та розумові здібності іменованих. Нова соціальна ситуація розвитку – перехід до самостійного життя [11: 234–257] – зміщує увагу школярів від пізнання й оцінки інших до самоаналізу.

Підсумуємо. Неофіційний іменник чотирьох вікових категорій респондентів засвідчив про відмінні тенденції мотиваційного групування назв (див. рисунок).

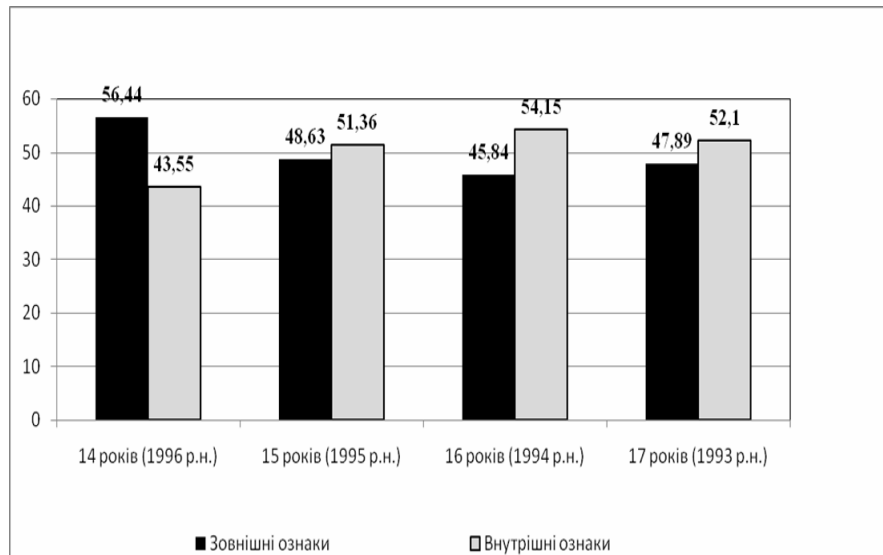

Рисунок. Динаміка мотиваційного групування прізвиць у неофіційному іменнику школярів, %

Переконуємося, що на вибір мотиваційної ознаки прізвиськової назви впливають вікові особливості сприймання світу. Є підстави вважати вік школяра релевантним засобом розкриття відмінностей мотиваційного групування назв за індивідуальними ознаками денотатів.

Учні 14 років (1996 р. н.) звертають увагу на зовнішні риси іменованих, про що свідчить 56,44% прізвиць, які розкривають зовнішній вигляд денотатів, та 43,55% назв, які маркують внутрішні прикмети носіїв. Респонденти 15 років (1995 р. н.) не диференціюють цих груп назв (відповідно це 48,63% і 51,36% імен). Однак школярі 16 років (1994 р. н.) відзначають внутрішні ознаки іменованих (45,84% і 54,15%). Опитані 17 років (1993 р. н.) мають стабільніші уявлення про навколишній світ, тому меншою мірою протиставляють мотиваційні групи найменувань (47,89% і 52,1%).

Перспективу дослідження вбачаємо в розкритті соціальної природи власних назв через опис динаміки мотиваційного групування прізвиць різних вікових категорій респондентів.

1. Хомуленко Т. Б., Лисенко М. Л., Моргунова Н. С. Вікова та педагогічна психологія : навч.-метод. посіб. / Т. Б. Хомуленко, М. Л. Лисенко, Н. С. Моргунова. – Х. : ХНАДУ, 2009. – 148 с.
2. Вахтин Н. Б., Головкин Е. В. Социолінгвістика и соціологія мови : учеб. пособие / Н. Б. Вахтин, Е. В. Головкин. – СПб. : Гуманит. Акад. ; Изд-во Европ. ун-та в Санкт-Петербурзі, 2004. – 336 с.
3. Медвідь-Пахомова С. М. Еволюція антропонімних формул у слов'янських мовах / С. М. Медвідь-Пахомова. – Ужгород, 1999. – 248 с.
4. Чабаненко В. Прізвиська Нижньої Наддніпряниці : словник / В. Чабаненко. – Запоріжжя, 2005. – Кн. 1. – 260 с.

5. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2007. – 400 с.
6. Карпенко О. Ю. Когнітивна ономастика : навч. посіб. / О. Ю. Карпенко. – Одеса : Фенікс, 2010. – 158 с.
7. Карпенко О. Ю. Когнітивна ономастика як напрямок пізнання власних назв : дис. ... д-ра філол. наук / О. Ю. Карпенко. – К., 2006. – 33 с.
8. Федотова Н. М. Сучасні прізвиська Луганщини: когнітивна прагматика творення тексту оніма : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / Н. М. Федотова. – Х., 2008.
9. Чучка П. П. Антропонімія Закарпаття : монографія / П. П. Чучка. – Ужгород, 2008. – 671 с.
10. Шульська Н. М. Неофіційна антропонімія Західного Полісся : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / Н. М. Шульська. – Луцьк, 2011.
11. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – К. : Академвидав, 2006. – 360 с.

**CORRELATION LANGUAGE – AGE:
NEW ASPECTS OF DESCRIPTION ON THE MATERIAL
OF NON-OFFICIAL NAMES GIVEN TO SCHOOLCHILDREN**

Adriana Chuchvara

*Ivan Franko National University in Lviv
vul. Universitetska, 1, Lviv, 79000, Ukraine
adriana.chuchvara@gmail.com*

The author suggests that the motivational grouping of nicknames is influenced by the age of the respondent who is describing non-official naming in the questionnaire. Data for research have been collected by way of written survey held among the schoolchildren from ten districts of Lviv Region. The article analyses the questionnaires of schoolchildren aged 14 (born in 1996), 15 (born in 1995), 16 (born in 1994) and 17 (born in 1993). Based on non-official names of schoolchildren of four age groups, motivational features of collected antroponyms have been reviewed and motivational groups, sub-groups and types of nicknames have been singled out.

Key words: nickname, nomination motif, motivation group, schoolchild.

**КОРРЕЛЯЦІЯ ЯЗЫК – ВОЗРАСТ:
НОВЫЕ АСПЕКТЫ ОПИСАНИЯ НА МАТЕРИАЛЕ
НЕОФИЦИАЛЬНОГО ИМЕННИКА ШКОЛЬНИКА**

Адриана Чучвара

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, г. Львов, 79000, Украина
adriana.chuchvara@gmail.com*

Высказано предположение, что на мотивационное группирование прозвищ влияет возраст респондента, который описывает неофициальное наименование в вопроснике. Материал для исследования собран путем письменного опроса учащихся десяти районов общеобразовательных учебных заведений Львовской области. Проанализированы анкеты школьников 14 (1996 г. р.), 15 (1995 г. р.), 16 (1994 г. р.), 17 (1993 г. р.) лет. На материале неофициального именника четырех возрастных категорий респондентов раскрыты мотивационные особенности собранных антропонимов, выделены мотивационные группы, подгруппы и ряды прозвищных названий.

Ключевые слова: прозвище, мотив номинации, мотивационная группа, школьник.

Стаття надійшла до редколегії 06.09.2011
Прийнята до друку 20.09.2011